

vonnis

RECHTBANK DEN HAAG

Team handel
Zittingsplaats Den Haag

zaaknummer / rolnummer: C/09/423418 / HA ZA 12-857

Vonnis van 8 mei 2013 (bij vervroeging)

in de zaak van

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
FX PREVENT B.V.,
gevestigd te Honselersdijk,
eiseres in conventie,
verweerster in reconventie,
advocaat mr. C. Shannon te Eindhoven,

tegen

de rechtspersoon naar vreemd recht
WAGNER GROUP GMBH,
gevestigd te 30853 Langenhagen, Duitsland,
domicilie gekozen hebbende te Den Bosch,
gedaagde in conventie,
eiseres in reconventie,
advocaat mr. J.P. Heering te Den Bosch.

Partijen zullen hierna FX Prevent en Wagner genoemd worden. Voor FX Prevent is de zaak inhoudelijk behandeld door mr. Shannon voornoemd en mr. C. de Boer advocaat te Eindhoven, en voor Wagner laatstelijk door mr. G.S.C.M. van Roeyen en mr. M.R. Rijks, advocaten te Den Bosch.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de beschikking voor een versneld regime in octrooizaken van 2 juli 2012,
- de dagvaarding van 4 juli 2012 (FX Prevent),
- de akte overlegging producties van 15 augustus 2012 met producties 1-6 (FX Prevent),
- de conclusie van antwoord in conventie tevens houdende eis in reconventie van 24 oktober 2012 met producties 1-12 (Wagner),
- de conclusie van antwoord in reconventie tevens houdende exceptie van niet-ontvankelijkheid, tevens overlegging producties van 19 december 2012 met producties 7-24 (FX Prevent),
- de brief van 5 februari 2013 met productie 25 (FX Prevent),
- de brief van 7 maart 2013 met productie 13 (Wagner),
- de brief van 22 maart 2013 met bijlage 1 en 2 (FX Prevent),

-
- het B8 formulier van 25 maart 2013 met productie 14 (Wagner),
 - de brief van 4 april 2013 met aanvullende kostenopgave (FX Prevent),
 - de brief van 4 april 2013 met productie 15 (Wagner), en
 - het pleidooi van 5 april 2013 en de daarbij overgelegde pleitnotities van partijen.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald op 22 mei 2013.

2. De feiten

2.1. Wagner is een onderneming die inrichtingen en systemen aanbiedt op het gebied van branddetectie, -bestrijding en -preventie.

2.2. Op naam van Wagner staat het Europees octrooi EP 1 062 005, aangevraagd op 17 februari 1999 onder inroeping van prioriteit op basis van de Duitse octrooiaanvraag 19811851 d.d. 18 maart 1998 voor een Inertiserungsverfahren zur Brandverhütung und -Löschung in geschlossenen Räumen (inertiseringswerkwijze voor het voorkomen en blussen van brand in gesloten ruimten) (hierna ook EP 005 of het octrooi). Tegen het octrooi is (door een derde) oppositie gevoerd, waarna het in gewijzigde vorm (B2 publicatie) in stand is gebleven.

2.3. De conclusies van EP 005 luiden in de oorspronkelijke Duitse taal als volgt:

1. *Inertiserungsverfahren zur Minderung des Risikos und zum Löschen von Bränden in geschlossenen Räumen, mit folgenden Verfahrensschritten:
a) der Sauerstoffgehalt in dem umschlossenen Raum wird auf ein bestimmtes Grundinertisierungsniveau abgesenkt; und
b) im Fall eines Brandes wird der Sauerstoffgehalt von dem Grundinertisierungsniveau rasch auf ein bestimmtes Vollinertisierungsniveau weiter abgesenkt.*
2. *Verfahren nach Anspruch 1, gekennzeichnet durch folgende zusätzliche Verfahrensschritte vor Verfahrensschritt a):
a1) der Sauerstoffgehalt in dem zu überwachenden Raum wird gemessen;
a2) die Absenkung auf das Grundinertisierungsniveau erfolgt in Abhängigkeit des Sauerstoff-Messwertes.*
3. *Verfahren nach Anspruch 1 oder 2, gekennzeichnet durch folgenden weiteren Verfahrensschritt vor Verfahrensschritt b):
b1) ein Detektor für Brandkenngrößen gibt im Brandfall ein Signal für die Vollinertisierung ab.*
4. *Verfahren nach Anspruch 1 oder 2, gekennzeichnet durch folgenden weiteren Verfahrensschritt vor Verfahrensschritt b):
b1) der Raumluft in dem zu überwachenden Raum werden ständig repräsentative Luftproben entnommen, die einem Detektor für Brandkenngrößen zugeführt werden, der im Brandfall ein Signal für die Vollinertisierung abgibt.*
5. *Verfahren nach einem der Ansprüche 1 bis 4, dadurch gekennzeichnet, dass das Absenken und das Halten des gewünschten Grundinertisierungsniveaus durch Produktion und/oder Einleiten von Sauerstoff verdrängenden Gasen erfolgt.*

-
6. *Verfahren nach einem der Ansprüche 1 bis 4, dadurch gekennzeichnet, dass das Absenken und das Halten des gewünschten Grundinertisierungsniveaus durch eine Sauerstoffentnahmevorrichtung erfolgt.*
 7. *Verfahren nach einem der Ansprüche 1 bis 6, dadurch gekennzeichnet, dass das rasche Absenken des Sauerstoffgehalts auf das Vollinertisierungsniveau durch Einleiten eines Sauerstoff verdrängenden Gases in den umschlossenen Raum erfolgt.*
 8. *Verfahren nach Anspruch 7, dadurch gekennzeichnet, dass das Sauerstoff verdrängende Gas in Gasbehältern bereitgestellt wird.*
 9. *Verfahren nach einem der Ansprüche 5 bis 8, dadurch gekennzeichnet, dass das Einleiten der Sauerstoff verdrängenden Gase in Abhängigkeit des gemessenen Sauerstoffgehalts erfolgt.*
 10. *Vorrichtung zur Durchführung des Verfahrens nach einem der Ansprüche 1 bis 9, mit:*
 - *einer Sauerstoffmessvorrichtung in dem zu überwachenden Raum;*
 - *einer ersten Anlage zur Produktion des Sauerstoff verdrängenden Gases oder zur Entnahme von Sauerstoff aus dem zu überwachenden Raum;*
 - *einer zweiten Anlage zum plötzlichen Einleiten eines Sauerstoff verdrängenden Gases in den zu überwachenden Raum; und*
 - *einer Branderkennungsvorrichtung zum Detektieren einer Branderkenngröße in der Raumluft,**gekennzeichnet durch eine Steuerung, die in Abhängigkeit des Sauerstoffgehalts der Raumluft des zu überwachenden Raumes ein Grundinertisierungssignal an die erste Anlage gibt, und die in Abhängigkeit eines Detektionssignals von der Branderkennungsvorrichtung ein Vollinertisierungssignal an die zweite Anlage gibt.*
 11. *Vorrichtung nach Anspruch 10, dadurch gekennzeichnet, dass die Branderkennungsvorrichtung eine aspirative Branderkennungsvorrichtung ist.*
 12. *Vorrichtung nach Anspruch 11, dadurch gekennzeichnet, dass die Sauerstoffmessvorrichtung in dem Detektorgehäuse der Branderkennungsvorrichtung integriert ist.*
 13. *Vorrichtung nach einem der Ansprüche 10 bis 12, dadurch gekennzeichnet, dass die Produktion der Sauerstoff verdrängenden Gase zum Erreichen des Grundinertisierungsniveaus maschinell, beispielsweise durch eine Stickstoffmaschine, erfolgt.*
 14. *Verfahren nach einem der Ansprüche 1 bis 9, dadurch gekennzeichnet, dass in Abhängigkeit der Erfordernisse, ob eine Begehbarkeit des umschlossenen Raumes durch Lebewesen möglich sein soll, und in Abhängigkeit der Erfordernisse, zu welchen Zeiten eine Begehbarkeit des umschlossenen Raumes durch Lebewesen möglich sein soll, zwischen dem Grundinertisierungsniveau und dem Vollinertisierungsniveau umgeschaltet wird, wobei das Grundinertisierungsniveau eingestellt wird, wenn eine Begehbarkeit möglich sein soll, und wobei dann das Grundinertisierungsniveau über den für die Begehbarkeit geforderten Zeitraum hinweg gehalten wird.*

-
15. *Vorrichtung nach einem der Ansprüche 10 bis 13, dadurch gekennzeichnet, dass die Steuerung zwischen den Sauerstoffgehalten des Grundinertisierungsniveaus und des Vollinertisierungsniveaus des zu überwachenden Raumes umschaltet, beispielsweise zwischen Tag- und Nacht betrieb, unter Berücksichtigung der Erfordernisse, ob eine Begehbarkeit des Raumes durch Lebewesen möglich sein soll, wobei die Steuerung, wenn eine Begehbarkeit des Raumes möglich sein soll, den Sauerstoffgehalt auf das Grundinertisierungsniveau umschaltet und dann dieses Niveau über den geforderten Zeitraum hinweg hält.*

2.4. In de niet bestreden Nederlandse vertaling luiden de conclusies van EP 005 als volgt:

1. *Inertiseringswerkwijze voor het verminderen van het risico en het blussen van branden in gesloten ruimten met de volgende processtappen:
a) het zuurstofgehalte in de omsloten ruimte wordt verlaagd tot een basisinertiseringsniveau; en
b) in geval van brand wordt het zuurstofgehalte van het basisinertiseringsniveau snel verder verlaagd tot een bepaald volledig inertiseringsniveau.*
2. *Werkwijze volgens conclusie 1, gekenmerkt door de volgende additionele processtappen vóór processtap a):
a1) het zuurstofgehalte in de te controleren ruimte wordt gemeten;
a2) het verlagen tot het basisinertiseringsniveau vindt plaats in afhankelijkheid van de zuurstofmeetwaarde.*
3. *Werkwijze volgens conclusie 1 of 2, gekenmerkt door de volgende verdere processtap vóór processtap b):
b1) een detector voor brandwaarden geeft in geval van brand een signaal om volledig te inertiseren af,*
4. *Werkwijze volgens conclusie 1 of 2, gekenmerkt door de volgende verdere processtap vóór processtap b):
b1) van de lucht in de te controleren ruimte worden continu representatieve luchtmonsters genomen die worden toegevoerd aan een detector voor brandwaarden, die in geval van brand een signaal om volledig te inertiseren afgeeft.*
5. *Werkwijze volgens een der conclusies 1-4, met het kenmerk, dat het verlagen en het handhaven van het gewenste basisinertiseringsniveau plaatsvindt door productie en/of inleiden van zuurstof verdringende gassen.*
6. *Werkwijze volgens een der conclusies 1-4, met het kenmerk, dat het verlagen en handhaven van het gewenste basisinertiseringsniveau plaatsvindt door middel van een inlichting om zuurstof af te voeren.*
7. *Werkwijze volgens een der conclusies 1-6, met het kenmerk, dat het snel verder verlagen van het zuurstofgehalte tot het niveau van volledige inertisering plaatsvindt door een zuurstof verdringend gas in de omsloten ruimte in te leiden.*

-
8. *Werkwijze volgens conclusie 7, met het kenmerk, dat het zuurstof verdringende gas ter beschikking wordt gesteld in gasvaten.*
 9. *Werkwijze volgens een der conclusies 5-8, met het kenmerk, dat het inleiden van de zuurstof verdringende gassen in afhankelijkheid van het gemeten zuurstofgehalte plaatsvindt.*
 10. *Inrichting voor de uitvoering van de werkwijze volgens een der conclusies 1-9 met een meetinrichting voor het meten van zuurstof in de te controleren ruimte; een eerste inrichting voor de productie van het zuurstof verdringende gas of voor de afvoer van zuurstof uit de te controleren ruimte; een tweede inrichting voor het plotseling inleiden van een zuurstof verdringend gas in de te controleren ruimte; en met een voorziening voor brandherkenning voor het detecteren van een brandwaarde in de lucht in de ruimte, gekenmerkt door een regeling die in afhankelijkheid van het zuurstofgehalte van de lucht in de te controleren ruimte een signaal voor basisinertisering aan de eerste inrichting afgeeft, en die in afhankelijkheid van een detectiesignaal van de voorziening voor brandherkenning een signaal om volledig te inertiseren aan de tweede inrichting afgeeft.*
 11. *Inrichting volgens conclusie 10, met het kenmerk, dat de voorziening voor brandherkenning een aspiratieve voorziening voor brandherkenning is.*
 12. *Inrichting volgens conclusie 11, met het kenmerk, dat de meetinrichting voor het meten van zuurstof in de behuizing van de detector van de voorziening voor brandherkenning is geïntegreerd.*
 13. *Inrichting volgens een der conclusies 10-12, met het kenmerk, dat de productie van de zuurstof verdringende gassen tot aan het bereiken van het basisinertiseringsniveau machinaal, bijvoorbeeld met behulp van een stikstofmachine, plaatsvindt.*
 14. *Werkwijze volgens een der conclusies 1 tot en met 9, met het kenmerk, dat in afhankelijkheid van de eisen, of het betreden van de omsloten ruimte door levende wezens mogelijk is, en dat in afhankelijkheid van de eisen, op welke tijden de omsloten ruimte door levende wezens mogelijk is, tussen het basisinertiseringsniveau en het volledige inertiseringsniveau wordt omgeschakeld, waarbij het basisinertiseringsniveau wordt ingesteld indien het betreden mogelijk is, en waarbij dan het basisinertiseringsniveau gedurende de voor het betreden benodigde tijdspanne wordt gehouden.*
 15. *Inrichting volgens een der conclusies 10 tot en met 13, met het kenmerk, dat de regeling tussen de zuurstofgehalten van het basisinertiseringsniveau en het volledige inertiseringsniveau van de te controleren ruimte omschakelt, bijvoorbeeld tussen dag- en nachtbedrijf, rekeninghoudend met de eisen dat de te controleren ruimte door levende wezens moet kunnen worden betreden of deze daarin kunnen verblijven, waarbij de regeling indien het betreden van de ruimte mogelijk is, het zuurstofgehalte omschakelt op het basisinertiseringsniveau en dan dit niveau gedurende de benodigde tijdspanne houdt.*

2.5. In de niet bestreden Nederlandse vertaling van de beschrijving is onder meer het navolgende opgenomen:

[0005] Het werd als doel van de onderhavige uitvinding beschouwd een inertiseringswerkwijze voor het verminderen van het risico van branden en voor het blussen van branden in gesloten ruimten aan te geven die het doelmatig blussen van een brand bij een zo gering mogelijke opslagcapaciteit voor de flessen met inert gas mogelijk maakt.

[0006] Dit doel wordt gerealiseerd door een inertiseringswerkwijze van het in de aanhef genoemde type met de volgende processtappen: eerst wordt het zuurstofgehalte in de omsloten ruimte tot een bepaald basisinertiseringsniveau van bijvoorbeeld 16% verlaagd en in het geval van brand wordt het zuurstofgehalte tot een bepaald volledig inertiseringsniveau verder tot bijvoorbeeld 12 vol.% of minder verlaagd. Een basisinertiseringsniveau met een zuurstofconcentratie van 16 vol.% betekent generlei risico voor personen of dieren, zodat deze de ruimte altijd nog probleemloos kunnen betreden. Het volledige inertiseringsniveau kan 's nachts worden ingesteld, wanneer geen personen of dieren de desbetreffende ruimte betreden, ofwel direct als reactie op een gemelde brand. Bij een zuurstofconcentratie van 12 vol.% is de ontbrandbaarheid van de meeste materialen reeds zo ver verminderd dat deze niet meer kunnen ontbranden.

[0007] De voordelen van de werkwijze volgens de uitvinding liggen in het bijzonder in het feit dat het aantal in geval van brand benodigde vaten voor de zuurstof verdringende inerte gassen duidelijk wordt verminderd. Daardoor verminderen de totale kosten voor de inrichting voor het voorkomen en blussen van brand aanzienlijk. Bovendien is bij de bouw een kleinere drukontlastingsvoorziening noodzakelijk, omdat in geval van brand slechts een relatief gering gasvolume binnen de korte ter beschikking staande tijd moet instromen, waarvoor bij de bouw een ontlasting moet worden aangebracht.

(...)

[0012] Bij voorkeur wordt in de werkwijze een detector voor brandwaarden geïntegreerd die in geval van brand een signaal om volledig te inertiseren afgeeft.

[0013] Bijvoorbeeld worden van de lucht in de te controleren ruimte vóór het verlagen tot een bepaald volledig inertiseringsniveau continu representatieve luchtmonsters genomen, die aan een detector voor brandwaarden worden toegevoerd die in een geval van een brand een signaal om volledig te inertiseren afgeeft. Deze verdere modificatie is de procestechnische omzetting van de combinatie van een bekende aspiratieve voorziening voor brandherkenning met de blustechniek met inert gas. Hierbij wordt onder een aspiratieve voorziening voor brandherkenning een voorziening voor brandherkenning verstaan die via een pijpleidingen- of kanalsysteem op een groot aantal plaatsen representatieve deelhoeveelheid van de lucht uit de ruimte actief aanzuigt en deze deelhoeveelheid dan aan een meetkamer met een detector voor het bepalen van een brandwaarde toevoert.

[0014] Onder het begrip "brandwaarde" worden fysische grootheden verstaan die in de omgeving van een beginnende brand aan meetbare veranderingen onderhevig zijn, bijvoorbeeld de temperatuur van de omgeving, het gehalte aan vaste stof of vloeistof of gas in de omgevende lucht (vorming van rook in de vorm van deeltjes of aerosols of damp) of de straling van de omgeving.

(...)

[0017] Er werd reeds gezegd dat een van de voordelen van de werkwijze volgens de uitvinding moet worden gezien in het feit dat deze met bekende voorziening voor brandherkenning gecombineerd kan worden. Bij zogenaamde aspiratieve voorziening voor brandherkenning is een continue controle van de stroomsnelheid van de aangezogen representatieve deelhoeveelheden van de lucht noodzakelijk. Volgens een verdere modificatie volgens de uitvinding is erin voorzien dat de meetinrichting voor het meten van zuurstof voor de uitvoering van de werkwijze in de detectorbehuizing van de voorziening voor brandherkenning is geïntegreerd, waar ook de inrichting voor het controleren van de luchtstroom is aangebracht.

2.6. Kort samengevat, zag de uitvinding als neergelegd in de verleende conclusies van EP 005 op een systeem van brandpreventie in twee stappen, waarbij in een afgesloten ruimte ten eerste de zuurstofconcentratie wordt verlaagd (van de normale 21%) naar een basisinertiseringsniveau (dat voor mensen geen problemen oplevert, zo rond 16%) en ten tweede (bij brand of 's nachts) wordt verlaagd naar een zogenaamd volledig inertiseringsniveau (van rond 12%).

2.7. Een inrichting volgens het octrooi wordt in Nederland door Wagner Nederland B.V. (een dochteronderneming van Wagner) op de markt gebracht onder de merknaam Oxyreduct.

2.8. Unica Installatietechniek B.V. heeft in maart 2009 aan een aantal ondernemingen - waaronder Wagner en FX Prevent - het bestek toegestuurd voor het verwerven van de opdracht om een brandbeveiligingsinstallatie voor Electrabel Nederland te plaatsen. In dat bestek is onder meer het navolgende opgenomen:

De brandveiligheid in de computerruimte wordt verzorgd door een Oxyreduct installatie die door de leverancier Wagner wordt geleverd.

gevolgd door een omschrijving waaraan de installatie dient te voldoen.

2.9. FX Prevent houdt zich eveneens bezig met de ontwikkeling en verhandeling van (brand)beveiligingssystemen.

2.10. In een door FX Prevent uitgegeven nieuwsbrief van mei 2010 is vermeld:

In opdracht van Unica Installatietechniek hebben wij deze maand een OXIT-QR installatie mogen plaatsen in het nieuwe kantoorgebouw van Electrabel in Zwolle. De installatie beveiligd [sic] de MER ruimte van 390 m3 en de UPS ruimte van 80 m3 door het zuurstofgehalte permanent te verlagen. Om de brandveiligheid nog verder te optimaliseren is dit brandveiligheidssysteem tevens uitgerust met een Quick release module die in geval van rookontwikkeling in werking treedt.

2.11. FX Prevent heeft de OXIT QR installatie op haar website als volgt omschreven:

Variant één is de OXIT-QR. Hierbij wordt het zuurstofgehalte in de beveiligde ruimte permanent verlaagd tot een bepaald niveau. In geval van rookdetectie kan door middel van een quick release het zuurstofgehalte verder worden verlaagd tot 12 % O2. Vervolgens wordt dit verlaagde zuurstofgehalte zolang als wenselijk in stand gehouden door OXIT module. Dit systeem combineert de voordelen van permanente zuurstofverlaging met gasblussing.

2.12. Bij brief van 19 augustus 2010 heeft de Duitse advocaat van Wagner aan FX Prevent laten weten van mening te zijn dat de OXIT-QR installatie inbreuk maakt op het octrooi en is FX Prevent gesommeerd inbreuk op het octrooi te staken en een onthoudingsverklaring te tekenen. FX Prevent heeft daaraan niet voldaan.

2.13. Bij vonnis van 23 november 2011 van deze rechtbank is het FX Prevent verboden inbreuk te maken op EP 005 (hierna vonnis I).¹ Tegen dit vonnis is door FX Prevent hoger beroep ingesteld, waarbij Wagner incidenteel heeft geappelleerd. De stukkenwisseling in het hoger beroep heeft inmiddels plaatsgevonden en het pleidooi is gepland op 27 mei 2013.

2.14. Japanse octrooiaanvraag 09-276428 gepubliceerd op 28 oktober 1997 (productie 3 FX Prevent, hierna JP 428) openbaart onder meer het volgende (in de onbestreden Nederlandse vertaling):

[Conclusies]

[Conclusie 1] Een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding met als kenmerk de combinatie van het gebruik van een werkwijze die het ontstaan van brand onderdrukt door het bij voorbaat verlagen van de zuurstofconcentratie in de omgevingslucht van de beschermde afgesloten ruimte tot een vastgestelde concentratie die voor personen onschadelijk is (in het vervolg de te handhaven zuurstofconcentratie te noemen) met een werkwijze die een eventuele brand bedwingt door het inbrengen van een gasvormig blusmiddel.

[Conclusie 2] Een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding als beschreven bij Conclusie 1 met als kenmerk het bij voorbaat verlagen van de zuurstofconcentratie in de lucht van bovengenoemde afgesloten ruimte tot een vastgestelde concentratie en het handhaven daarvan door middel van een technologie die zuurstof dan wel stikstof uit de omgevingslucht verrijkt.

[Conclusie 3] Een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding als beschreven bij Conclusie 1 met als kenmerk het bij voorbaat verlagen en handhaven van de zuurstofconcentratie in de omgevingslucht van bovengenoemde afgesloten ruimte afhankelijk van het beschermde object, tot tussen 15 en 20 vol%.

[Conclusie 4] Een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding als beschreven bij Conclusie 1 met als kenmerk het bedwingen van een eventuele brand door het inbrengen van een gasvormig blusmiddel.

[Conclusie 5] Een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding als beschreven bij Conclusie 1 met als kenmerk dat het gasvormige blusmiddel dat gebruikt wordt voor het blussen bestaat uit stikstof, dan wel een menggas is met stikstof als hoofdbestanddeel, dan wel een gehalogeneerd blusmiddel is.

[Conclusie 6] Een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding als beschreven bij Conclusie 1 met als kenmerk dat het een wijze verschaft om zuurstof dan wel stikstof te verrijken en daarmee de zuurstofconcentratie in een afgesloten ruimte verlaagt en handhaaft, alsook een wijze om de zuurstofconcentratie te detecteren, een wijze om brand te melden en een wijze om een gasvormig blusmiddel in te brengen.

[0001]

[Technologiegebied waar de uitvinding toe behoort] De onderhavige uitvinding heeft betrekking op een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding in afgesloten ruimtes. Om precies te zijn heeft zij betrekking op een preventiemethode die de kans op het ontstaan van brand in afgesloten ruimtes verkleint, alsook op een blusmethode waarmee een eventuele brand geblust kan worden met een kleinere hoeveelheid blusmiddel, terwijl een omgeving gehandhaafd wordt waarin personen kunnen overleven en er geen schade wordt toegebracht aan apparatuur en dergelijke. Het is een werkwijze die in het bijzonder toepasbaar is op plaatsen met een hoge toegevoegde waarde waar daarnaast niet vaak personen komen dan wel lang verblijven, zoals hightech opslagruimtes,

¹ http://www.boek9.nl/files/2011/IEPT20111123_Rb_Den_Haag_Wagner_v_Fx_Prevent.pdf

opslagruimtes voor belangrijke apparatuur en materialen, bewaarruimtes voor cultureel erfgoed of waardevolle data, geautomatiseerde parkeertorens, machinekamers, enzovoort.

[0002]

[Conventionele technologie] In hedendaagse gebouwen is veel apparatuur met hoge toegevoegde waarde zoals informatie- en communicatie-apparatuur geïnstalleerd, en worden ook waardevolle data en producten opgeslagen. Het behoeft geen betoog dat de preventie en bestrijding van brand in dergelijke afgesloten ruimtes van het grootste belang is, maar met conventionele werkwijzen is dit niet gewaarborgd. Het uitbreken van de een na de andere grote brand in opslagruimten waar een brandblusinrichting is geïnstalleerd bewijst dit.

[0003] *De blusmethoden die het meest gebruikt worden in afgesloten ruimtes zijn blusmethoden met water, zoals sprinklerinstallaties die water sproeien, en blusmethoden met gas, waarbij blusgas wordt ingebracht.*

[0004] *Bij gebruik van een blusmethode met water kan waterschade optreden door inundatie. Het kan voorkomen dat het water meer schade aanricht dan de brand. Dientengevolge is deze werkwijze niet toepasbaar op plaatsen waar waterschade kan optreden, zoals in ruimtes met elektronische apparatuur, opslagruimtes voor waardevolle data, enzovoort. Voorts is een blusmethode waarbij een waterblusmiddel wordt verspreid, ongeschikt voor high-tech opslagruimtes waar producten opeengepakt bewaard worden, aangezien daar veel plaatsen zijn die niet door het water bereikt worden. Daarbij zijn er voor blussystemen zoals watersprinklerinstallaties vele buizen noodzakelijk die niet geplaatst kunnen worden indien dat niet al tijdens de ontwerpfase van een gebouw is ingepland. Met andere woorden, plaatsing na voltooiing van een gebouw is moeilijk.*

(...)

[0012] *De onderhavige uitvinding heeft als doel een werkwijze en inrichting voor brandpreventie en -bestrijding te verschaffen die aan de ene kant de kans dat een brand ontstaat in een afgesloten ruimte verkleint, en tegelijkertijd, in het geval dat brand ontstaat, geen gevaar of schade oplevert voor het leven van het personeel in die ruimte of voor de apparatuur, alsook blussing met een kleinere hoeveelheid blusmiddel mogelijk maakt.*

[0013]

[Stappen voor oplossing van het vraagstuk] Een oplossing van bovenstaande problemen ligt in het verschaffen van een werkwijze en inrichting ter preventie en bestrijding van brand bestaande uit een combinatie van een werkwijze om bij voorbaat de zuurstofconcentratie in een afgesloten ruimte tot een vastgestelde concentratie te verlagen en die te handhaven, en een werkwijze om bij een eventuele brand die brand te onderdrukken door het inbrengen van een gasvormig blusmiddel. De werkwijze en inrichting van de onderhavige uitvinding heeft als kenmerken dat het een werkwijze verschaft voor verrijking van zuurstof of stikstof om de zuurstofconcentratie in een afgesloten ruimte te verlagen en dit te handhaven, een werkwijze om de zuurstofconcentratie te meten en de apparatuur voor gasverrijking aan te sturen, alsook een werkwijze om brand te melden en een werkwijze om een gasvormig blusmiddel in te brengen.

[0014] *Nog concreter, de zuurstofconcentratie in de desbetreffende ruimte wordt bij voorbaat verlaagd tot een vastgestelde concentratie binnen de grenzen van wat voor personen onschadelijk is, door middel van apparatuur voor zuurstof dan wel stikstofverrijking die geplaatst wordt in de te beschermen afgesloten ruimte. De zuurstofconcentratie wordt gedetecteerd met behulp van een zuurstofconcentratiemeter. Als de zuurstofconcentratie in de afgesloten ruimte de ingestelde concentratie bereikt heeft, wordt een signaal tot stopzetting naar de verrijkingsapparatuur gezonden en wordt de apparatuur stopgezet. Voorts, als de concentratie hoger wordt dan de ingestelde concentratie, wordt een signaal afgegeven tot hervatting en wordt de verrijkingsapparatuur weer in werking gesteld. Op deze manier wordt de zuurstof in de afgesloten ruimte op een bepaalde concentratie gehandhaafd. Dientengevolge is de kans op het ontstaan van brand verkleind en wordt gepoogd het ontstaan van brand te voorkomen.*

[0015] Als in deze ruimte eenmaal een brand is ontstaan wordt dat gesignaleerd door het brandmeldingssysteem, wordt door de audio alarmapparatuur een brandalarm afgegeven en vindt evacuatie van het aanwezige personeel plaats. Vervolgens wordt de brand bestreden door het inbrengen van blusmiddel, automatisch of handmatig, afhankelijk van het soort blusmiddel.

[0016] Indien de voorgestelde werkwijze voor brandpreventie en -bestrijding wordt gebruikt, is het mogelijk om de kans op het ontstaan van brand in een afgesloten ruimte aanzienlijk te verkleinen. Voorts, door het bij voorbaat verlagen van de zuurstofconcentratie en het handhaven van een vastgestelde concentratie, zal bij een eventuele brand de noodzakelijke volumeconcentratie blusmiddel veel lager zijn dan gebruikelijk, en ook een veel kleinere hoeveelheid blusmiddel nodig zijn. Overigens wordt ook de ruimte die nodig is voor opslag van het gas kleiner en kan zo een besparing op de installatiekosten worden gerealiseerd. Verder wordt ook een scherpe stijging van de druk in de afgesloten ruimte door de grote hoeveelheid verdunnend blusmiddel vermeden doordat de hoeveelheid in te brengen blusgas kleiner is.

[0017] Zoals algemeen bekend, is de zuurstofconcentratie in lucht normaal gesproken 21%, is een zuurstofconcentratie tot ongeveer 15% voor personen veilig, leidt een concentratie van 14% of lager tot versnelde ademhaling, wordt ademen moeilijk rond de 10% en is een concentratie van 7% of lager levensgevaarlijk. Dat wil zeggen dat er bij 15% of meer zuurstof geen schade voor de gezondheid is, en bij 10% of meer zuurstof geen levensgevaar. Aan de andere kant is het zo dat als de zuurstofconcentratie 17% of lager is, lucifers en kaarsen e.d. niet meer branden. Bij ongeveer 12% brandt zo goed als niets meer. Op deze manier is het mogelijk om door bij voorbaat de zuurstofconcentratie in een afgesloten ruimte te verlagen tot een concentratie die voor personen niet schadelijk is, een omgeving te handhaven waarin personen actief kunnen zijn en tegelijkertijd te bewerkstelligen dat de kans op het ontstaan van vuur wordt verkleind. In geval er toch brand ontstaat in deze omgeving met laag zuurstofgehalte, zal de noodzakelijke hoeveelheid blusmiddel kleiner zijn dan gebruikelijk, het leidt tot een compactere installatie en lagere kosten.

[0018] Hieronder volgt een concrete uitleg van een uitvoeringsvorm van de onderhavige uitvinding aan de hand van voorbeelden en met verwijzing naar tekeningen, maar de onderhavige uitvinding is niet beperkt tot deze voorbeelden.

[0019]

[Uitvoeringsvorm van de onderhavige uitvinding] Figuur 1 is een voorbeeld van de onderhavige uitvinding. In de te beschermen afgesloten ruimte (1) zijn geïnstalleerd: apparatuur voor verrijking van zuurstof en voor het verlagen en handhaven van de zuurstofconcentratie (2), apparatuur voor verrijking van stikstof (5), een zuurstofgehaltesensor voor het detecteren van de zuurstofconcentratie (12), apparatuur voor weergave van de zuurstofconcentratie en voor alarmering (10), een zuurstofconcentratierelator voor het aansturen van de verrijkingsapparatuur en om de zuurstofconcentratie op een bepaalde waarde te handhaven (11), luchtcirculatieapparatuur om de zuurstofconcentratie gelijk over de ruimte te verdelen (3), een branddetector (4), gasflessen voor de opslag van blusgas (6), een ventiel voor de Inbreng van blusgas (7), een gasleiding (8), een spuitnozzle voor het inbrengen van het gas (13), een audio alarm voor het geval er brand is gesignaleerd (9), en een blusrelator voor het regelen van de blusinrichting (14).

[0020] Vervolgens is in figuur 2 de brandpreventie en -bestrijdingsinrichting van het voorbeeld uitgelegd aan de hand van een flow-chart. Wanneer het systeem in werking gesteld wordt, begint de branddetector (4) met surveilleren (Stap S1), die gegevens worden naar de blusrelator (14) gestuurd, waar wordt beoordeeld of er brand is (Stap S2). In geval er geen brand is, wordt met één of meerdere geïnstalleerde zuurstofconcentratiesensoren (12) de zuurstofconcentratie in de ruimte gedetecteerd, worden de verkregen gegevens naar de zuurstofconcentratierelator (11) gestuurd (Stap S3) en tegelijkertijd optisch dan wel audio weergegeven op het apparaat met de zuurstofconcentratie-display en alarm (10) (Stap S4). De zuurstofconcentratierelator (11) vergelijkt zuurstofconcentratie C1 In de ruimte met de ingestelde zuurstofconcentratie C die moet worden

gehandhaafd (Stap S5). Als zuurstofconcentratie C1 in de ruimte hoger is dan de ingestelde te handhaven zuurstofconcentratie C, wordt een inwerkingstellingscommando gestuurd naar de verrijker en zal de zuurstofverrijker (2) zuurstof uit de ruimte naar buiten laten, en zal voorts de stikstofverrijker (5) stikstof van buiten naar binnen halen (Stap S6). Hiermee zal de zuurstofconcentratie in de ruimte omlaaggebracht worden. Aangezien bij de eerste opstart van het systeem de zuurstofconcentratie snel tot de ingestelde concentratie wordt verlaagd, is het ook mogelijk om tijdelijk een krachtigere verplaatsbare zuurstof- en stikstofverrijker te gebruiken. Wanneer de zuurstofconcentratie in de ruimte de ingestelde en te handhaven waarde bereikt heeft, zal de zuurstofconcentratieregelaar (11) een stopzettingssignaal naar de verrijkers (2 en 5) sturen en zullen de verrijkers buiten werking worden gesteld (Stap S7). Voorts zal, als de zuurstofconcentratie een bepaalde waarde bereikt, bijvoorbeeld 0,5% hoger dan de te handhaven zuurstofconcentratie, de verrijkingsapparatuur weer in werking treden. Op deze manier zal de zuurstofconcentratie in de afgesloten ruimte altijd op een vastgesteld concentratieniveau worden gehandhaafd.

[0021] Indien een brand ontstaat in deze afgesloten ruimte zullen één of meerdere geïnstalleerde branddetectoren (4) informatie, zoals temperatuur en rook, opvangen en een signaal sturen naar de blusregelaar (14). De blusregelaar (14) zal oordelen dat er brand is, naar het audio alarm (9) een brandalarmcommando en evacuatiecommando sturen en naar het ventiel (7) een blusgasinbrengcommando sturen (Stap S8). Door het audio alarm (9) wordt de evacuatie van in de ruimte aanwezig personeel in gang gezet en afhankelijk van het soort blusmiddel en de blusvoorwaarden wordt het blusgas automatisch dan wel handmatig in de ruimte ingebracht en wordt tegelijkertijd de verrijker continu in werking gesteld (Stap S9).

(...)

[0024]

[effect van de uitvinding] Zoals hierboven uitgelegd wordt met de werkwijze van de onderhavige uitvinding het effect bereikt zoals hieronder wordt vermeld.

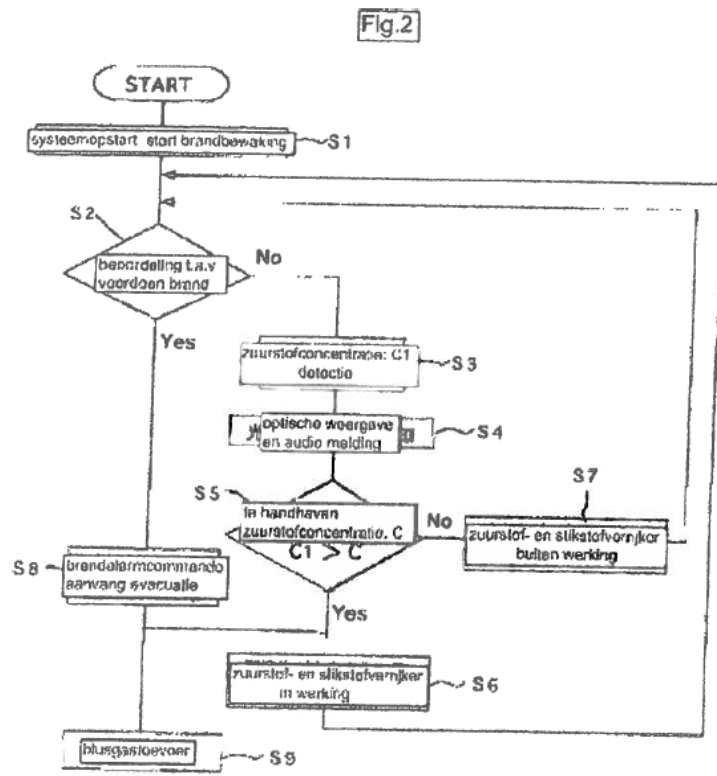
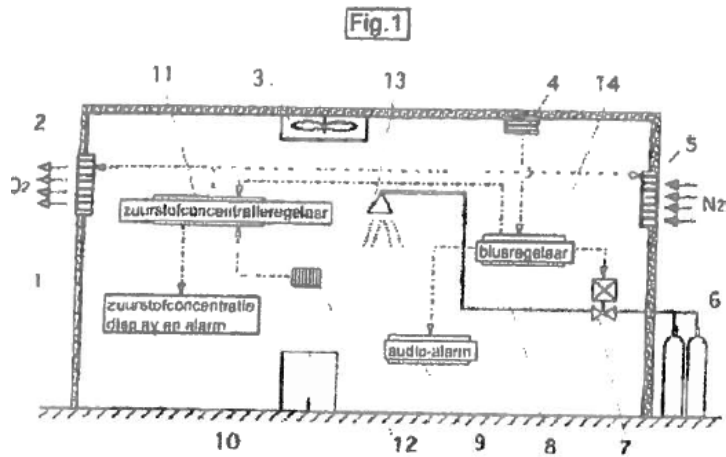
[0025] Door bij voorbaat de zuurstofconcentratie in een afgesloten ruimte te verlagen naar een vastgestelde concentratie en dat te handhaven, kan de kans op het ontstaan van brand in de afgesloten ruimte aanzienlijk verkleind worden.

[0026] Voorts kan bij een eventuele brand met minder blusmiddel geblust worden, aangezien de zuurstofconcentratie in de beschermde afgesloten ruimte lager is dan normaal.

[0027] Derhalve kan de installatie compacter gemaakt worden, de kosten verlaagd, en kan niet alleen het toepassingsgebied van de verdunnende blusmethode met stikstofgas uitgebreid worden, maar ook de bestaande hulpbron van blusmiddel Halon 301 efficiënt ingezet worden.

[0028] Bovendien is er tijdens het blussen of wanneer er abusievelijk blusgas wordt ingebracht geen sprake meer van gevaar voor of schade aan in de afgesloten ruimte aanwezig personeel of apparatuur, aangezien voor het blussen een gasvormig blusmiddel wordt gebruikt en daarvoor een keuze gemaakt wordt uit stikstof, dan wel een menggas met stikstof als hoofdbestanddeel, dan wel een halogeen blusmiddel.

(...)

3. De vorderingen

3.1. In conventie vordert FX Prevent vernietiging van het Nederlandse deel van EP 005, en veroordeling van Wagner in de volledige proceskosten op de voet van art. 1019h Rv², uitvoerbaar bij voorraad. FX Prevent stelt daartoe dat het octrooi niet nieuw, althans niet inventief is.

² Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering

3.2. Wagner voert gemotiveerd verweer, hetgeen hierna voor zover relevant aan de orde zal komen.

3.3. Wagner vordert in reconventie, kort samengevat, een inbreukverbod voor Nederland, accountantsgecertificeerde opgave van gegevens (voorraad, geproduceerde en afgeleverde aantallen inbreukmakende inrichtingen, afnemers, in- en verkoopprijzen van inbreukmakende inrichtingen en de daarmee genoten bruto en netto winst, overzicht van advertentie- en promotiemateriaal), vernietiging van inbreukmakende inrichtingen en promotiemateriaal, alles op straffe van een dwangsom, alsmede schadevergoeding dan wel winstafdracht en veroordeling van FX Prevent in de volledige proceskosten op de voet van art. 1019h Rv, alles voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad.

3.4. FX Prevent voert gemotiveerd verweer, hetgeen hierna voor zover relevant aan de orde zal komen.

4. De beoordeling

4.1. Partijen is tijdens het pleidooi de vraag voorgelegd of deze zaak dient te worden aangehouden totdat het hof in het hoger beroep van vonnis I uitspraak zal hebben gedaan. Beide partijen hebben ter zitting aangegeven geen aanhouding maar een beslissing in deze zaak te wensen. Zij zullen om aanhouding van het pleidooi in het hoger beroep vragen in verband met de zeer korte tijd die anders zou resten tussen de geplande uitspraak in dit geschil (22 mei 2013) en het pleidooi bij het hof (27 mei 2013).

In conventie

4.2. Bij antwoord heeft Wagner een hulpverzoek ingediend en daarbij aangegeven EP 005 uitsluitend nog te verdedigen in de volgende vorm (volgens de onbestreden Nederlandse vertaling, wijzigingen onderstreept):

1. *Inertiseringswerkwijze voor het verminderen van het risico en het blussen van branden in gesloten ruimten met de volgende processtappen:*
 - a) *het zuurstofgehalte in de omsloten ruimte wordt verlaagd tot een basisinertiseringsniveau; en*
 - b) *in geval van brand wordt het zuurstofgehalte van het basisinertiseringsniveau snel verder verlaagd tot een bepaald volledig inertiseringsniveau,*
gekenmerkt door
de volgende verdere processtap vóór processtap b):
b1) van de lucht in de te controleren ruimte worden continu representatieve lichtmonsters genomen die worden toegevoerd aan een detector voor brandwaarden, die in geval van brand een signaal om volledig te inertiseren afgeeft.
2. *Werkwijze volgens conclusie 1, **gekenmerkt** door de volgende additionele processtappen vóór processtap a):*
 - a1) *het zuurstofgehalte in de te controleren ruimte wordt gemeten;*
 - a2) *het verlagen tot het basisinertiseringsniveau vindt plaats in afhankelijkheid van de zuurstofmeetwaarde.*
3. *Werkwijze volgens conclusie 1 of 2, **gekenmerkt** door de volgende verdere processtap vóór processtap b):*
 - b1) *een detector voor brandwaarden geeft in geval van brand een signaal om volledig te inertiseren af,*

-
4. *Werkwijze volgens een der conclusies 1-3, **met het kenmerk**, dat het verlagen en het handhaven van het gewenste basisinertiseringsniveau plaatsvindt door productie en/of inleiden van zuurstof verdringende gassen.*
 5. *Werkwijze volgens een der conclusies 1-3, **met het kenmerk**, dat het verlagen en handhaven van het gewenste basisinertiseringsniveau plaatsvindt door middel van een inrichting om zuurstof af te voeren.*
 6. *Werkwijze volgens een der conclusies 1-5, **met het kenmerk**, dat het snel verder verlagen van het zuurstofgehalte tot het niveau van volledige inertisering plaatsvindt door een zuurstof verdringend gas in de omsloten ruimte in te leiden.*
 7. *Werkwijze volgens conclusie 6, **met het kenmerk**, dat het zuurstof verdringende gas ter beschikking wordt gesteld in gasvaten.*
 8. *Werkwijze volgens een der conclusies 4-7, **met het kenmerk**, dat het inleiden van de zuurstof verdringende gassen in afhankelijkheid van het gemeten zuurstofgehalte plaatsvindt.*
 9. *Inrichting voor de uitvoering van de werkwijze volgens een der conclusies 1-8 met een meetinrichting voor het meten van zuurstof in de te controleren ruimte;
een eerste inrichting voor de productie van het zuurstof verdringende gas of voor de afvoer van zuurstof uit de te controleren ruimte;
een tweede inrichting voor het plotseling inleiden van een zuurstof verdringend gas in de te controleren ruimte;
en met een voorziening voor brandherkenning voor het detecteren van een brand waarde in de lucht in de ruimte, voorzien van een regeling die in afhankelijkheid van het zuurstofgehalte van de lucht in de te controleren ruimte een signaal voor basisinertisering aan de eerste inrichting afgeeft, en die in afhankelijkheid van een detectiesignaal van de voorziening voor brandherkenning een signaal om volledig te inertiseren aan de tweede inrichting afgeeft **met het kenmerk dat de voorziening voor brandherkenning een aspiratieve voorziening voor brandherkenning is.***
 10. *Inrichting volgens conclusie 9, **met het kenmerk**, dat de meetinrichting voor het meten van zuurstof in de behuizing van de detector van de voorziening voor brandherkenning is geïntegreerd.*
 11. *Inrichting volgens een der conclusies 9 of 10, **met het kenmerk**, dat de productie van de zuurstof verdringende gassen tot aan het bereiken van het basisinertiseringsniveau machinaal, bijvoorbeeld met behulp van een stikstofmachine, plaatsvindt.*
 12. *Werkwijze volgens een der conclusies 1 tot en met 8, **met het kenmerk**, dat in afhankelijkheid van de eisen, of het betreden van de omsloten ruimte door levende wezens mogelijk is, en dat in afhankelijkheid van de eisen, op welke tijden de omsloten ruimte door levende wezens mogelijk is, tussen het basisinertiseringsniveau en het volledige inertiseringsniveau wordt omgeschakeld, waarbij het basisinertiseringsniveau wordt ingesteld indien het betreden mogelijk is, en waarbij dan het basisinertiseringsniveau gedurende de voor het betreden benodigde tijdsperiode wordt gehouden.*
 13. *Inrichting volgens een der conclusies 9 tot en met 11, **met het kenmerk**, dat de regeling tussen de zuurstofgehalten van het basisinertiseringsniveau en het volledige inertiseringsniveau van de te controleren ruimte omschakelt, bijvoorbeeld tussen dag- en nachtbedrijf, rekeninghoudend met de eisen dat de te controleren ruimte door levende wezens moet kunnen worden betreden of deze daarin kunnen verblijven, waarbij de regeling indien het betreden van de ruimte mogelijk is, het zuurstofgehalte omschakelt op het basisinertiseringsniveau en dan dit niveau gedurende de benodigde tijdsperiode houdt.*

4.3. Weliswaar betekent de keuze van Wagner om EP 005 slechts aldus te verdedigen – anders dan FX Prevent meent – nog niet dat Wagner heeft erkend dat het octrooi in de

verleende vorm nietig is, maar het betekent wel dat dit als onbestreden thans tussen partijen vaststaat en de vordering in zoverre voor toewijzing in aanmerking komt. De rechtbank zal vervolgens de geldigheid van de hiervoor weergegeven gewijzigde octrooiconclusies beoordelen.

4.4. Door FX Prevent is onbestreden gesteld dat JP 428 (zie r.o. 2.14) alle maatregelen openbaart van hetgeen in conclusie 1 respectievelijk 9 is omschreven voorafgaand aan de (toegevoegde) kenmerkende maatregel van (kort gezegd) aspiratieve brandherkenning.

Beide partijen duiden een brandpreventiesysteem met puntherkenning aan als een (passief) systeem waarbij op één of meer punten in een ruimte rook- of warmtemelders zijn geplaatst die alleen op die punten herkennen of er sprake is van brand. Aspiratieve brandherkenning is een (actief) systeem waarbij continu monsters van de lucht in een ruimte worden aangezogen en naar een detector worden geleid, meestal een detector die op basis van de lichtdoorlatendheid beoordeelt of de lucht rook of andere deeltjes (bijvoorbeeld waterdamp) bevat.

4.5. Tussen partijen is voorts niet in geschil dat JP 428 de meest nabije stand van de techniek vormt.

4.6. De rechtbank zal in het midden laten of de uitvinding nieuw is te achten gelet op JP 428. Zij zal in het kader van de beoordeling van de inventiviteit er met Wagner veronderstellenderwijs van uit gaan dat de door haar thans aan hoofdconclusies 1 en 9 toegevoegde aspiratieve brandherkenning expliciet noch impliciet uit JP 428 is af te leiden en als zodanig derhalve als verschilmaatregel in de probleem-oplossing methode (PSA) is te zien. Het technische effect van die maatregel is dat er een verbeterde/voeliger herkenning van branden plaatsvindt, zodat het objectieve technische probleem ten opzichte van JP 428 is te formuleren als hoe in dat systeem de herkenning van een (beginnende) brand kan worden verbeterd. Wagner heeft bij pleidooi aangevoerd dat hierbij zou moeten worden uitgegaan van een conventioneel brandblussysteem, derhalve zonder het eerst verlagen van de zuurstofconcentratie in de ruimte naar een basisniveau. Dat standpunt is onjuist omdat bij de probleem-oplossing methode dient te worden uitgegaan van de meest nabije stand van de techniek, te weten JP 428 waarin de inertisering in twee stappen reeds geopenbaard was, en hoe die meest nabije stand van de techniek moet worden aangepast. Hierbij is voorts van belang dat Wagner niet onderbouwd heeft gesteld dat de probleem-oplossing methode niet gevolgd zou moeten worden, bijvoorbeeld omdat de uitvinding zou zijn gelegen in de onderkenning van het probleem bij die meest nabije stand van de techniek. De enkele stelling ter zitting dat de uitvinders zouden hebben ontdekt dat conventionele (lees: punt-) detectoren aanzienlijke nadelen hebben als zij in afgesloten ruimtes met een verlaagd zuurstofgehalte worden toegepast, is daartoe onvoldoende. Hierbij speelt mee dat die eventuele ontdekking op geen enkele wijze valt terug te lezen in het octrooi. Integendeel, zij is in tegenspraak met de tekst van EP 005, met name paragraaf 0017, die nu juist als een voordeel van de uitvinding presenteert dat deze met conventionele brandherkenningsmethoden kan worden toegepast.

4.7. Uitgaande van die probleemstelling, zou een gemiddelde vakman zonder meer ertoe worden gebracht om aspiratieve brandherkenning toe te passen om de gevoeligheid van het twee-staps systeem te verhogen. Zo die wijze van (voeliger) brandherkenning al niet tot zijn algemene vakkennis op de prioriteitsdatum behoorde, zal hij zowel de

aspiratieve brandherkenning als de verbeterde gevoeligheid ervan terugvinden in een keur aan publicaties, zoals FX Prevent onderbouwd heeft gesteld. Te noemen zijn:

- Nederlandse norm NEN 2535: 1996 (Brandveiligheid van gebouwen – Brandmeldinstallaties – Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen) d.d. oktober 1996; Bijlage D – Rookmeldsystemen op basis van luchtbemonstering, zgn. “Aspiration Smoke Detection (ASD)” (Productie 8),
- het artikel ‘Branddetectie door middel van hooggevoelige branddetectoren (HSSD)’, Brand & Brandweer april 1995 (Productie 9),
- US 1,930,670, verleend op 17 oktober 1933 (Productie 10),
- GB 800,328, gepubliceerd op 27 augustus 1958 (Productie 11),
- US 2,871,951, verleend op 3 februari 1959 met inroeping van GB 328 als prioriteitsdocument (Productie 12),
- DE 3348107, gepubliceerd op 14 maart 1985 (Productie 13),
- US 4,608,556, verleend op 26 augustus 1986 (Productie 14),
- EP 0 140 502 B1, gepubliceerd op 15 november 1989 (Productie 15),
- WO 93/23735, gepubliceerd op 25 november 1993 (Productie 16),
- G 94 13 088 (Gebrauchsmuster), gepubliceerd op 22 december 1994 (Productie 17),
- EP 0 696 787 A1, gepubliceerd op 14 februari 1996 (Productie 18),
- WO 9607166 A1, gepubliceerd op 7 maart 1996 (Productie 19),
- EP 0 774 742 A2, gepubliceerd op 21 mei 1997 (Productie 20), en
- WO 97/30427, gepubliceerd op 21 augustus 1997 (Productie 21).

4.8. Wagner heeft vooral als verweer tegen het gebruik van deze publicaties gevoerd dat daarin niets is terug te vinden over toepassing van een aspiratief brandherkenningsysteem bij het twee-staps systeem van het octrooi, meer specifiek over toepassing bij een vooraf zuurstofarm gemaakte ruimte. Zoals hiervoor echter reeds overwogen, is dat twee-staps systeem gerechtvaardigd als uitgangspunt te nemen omdat dit in de meest nabije stand van de techniek (JP 428) is geopenbaard. Een gemiddelde vakman die dat systeem wil verbeteren door het gevoeliger voor beginnende branden te maken, zal zonder meer een aspiratief systeem van brandherkenning toepassen. Hierbij speelt voorts mee dat beide partijen uitgaan van slechts twee verschillende brandherkenningsystemen ten tijde van de prioriteitsdatum, te weten een systeem met puntherkenning en een aspiratief systeem. De gemiddelde vakman behoefde zodoende niet een keuze uit een veelheid aan alternatieven te maken maar slechts uit twee systemen, waarbij van het aspiratieve systeem bekend was dat dit een grotere gevoeligheid bezit. Wagner heeft evenmin onderbouwd gesteld dat de combinatie van twee-staps systeem en aspiratieve brandherkenning nog een (onverwacht) voordelig effect heeft. Voor zover Wagner nog ter zitting heeft betoogd dat de uitvinding tevens ligt in dat de aspiratieve herkenning wordt toegepast nadat de ruimte zuurstofarm is gemaakt en voordat tot een volledig inertiseringsniveau wordt overgegaan (pleitnota 46-47), wordt aan dat betoog voorbij gegaan. Die volgorde (basisinertisering, branddetectie en bij brand volledige inertisering) is immers precies zo reeds in JP 428 beschreven, zie bijvoorbeeld paragrafen 0013, 0014-0015 en 0020-0021.

4.9. Het voorgaande brengt met zich dat (hoofd)conclusies 1 en 9 van het hulpverzoek niet inventief zijn. Tegenover de stellingen van FX Prevent dat de volgconclusies geen inventieve maatregelen aan conclusies 1 of 9 toevoegen, heeft Wagner onvoldoende gesteld zodat ook de volgconclusies niet inventief zijn. Gelet op hetgeen in 4.3 is overwogen, komt het in conventie gevorderde zodoende voor toewijzing in aanmerking. Wagner dient als de in het ongelijk gestelde partij de proceskosten te dragen die te begroten zijn volgens 1019h

Rv (zie Hof Den Haag, 26 februari 2013, Danisco v Novozymes³). FX Prevent heeft ter zitting aangegeven dat 75% van de door haar opgevoerde kosten groot EUR 46.194,20 exclusief BTW aan het geschil in conventie zijn toe te schrijven. Die stelling als zodanig is door Wagner niet bestreden. Wel heeft Wagner aangegeven dat voor haar eigen kosten een verdeling van 50%-50% aangewezen zou zijn, maar dat die verdeling tevens voor de kosten van FX Prevent zou moeten gelden, is door Wagner niet onderbouwd gesteld. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat FX Prevent onbestreden heeft aangevoerd dat zij een (tijdrovend) onderzoek in de wetenschappelijke literatuur heeft moeten verrichten ter onderbouwing van haar stellingen in conventie. Dit betekent dat een bedrag van EUR 34.645,65 in conventie kan worden toegewezen.

In reconventie

4.10. Nu het octrooi in zijn geheel als ongeldig is te beschouwen, ontvalt aan de reconventionele vorderingen de grondslag en moeten deze worden afgewezen. De overige verweren van FX Prevent, waaronder dat er sprake zou zijn van het ten onrechte opnieuw instellen van dezelfde vorderingen (als in vonnis I reeds toegewezen) alsmede dat van indirecte inbreuk geen sprake is, behoeven geen bespreking meer. Wagner zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld, zijnde (volgens de in de vorige rechtsoverweging genoemde verdeelsleutel) 25% van EUR 46.194,20 is EUR 11.548,55.

5. De beslissing

De rechtbank

in conventie

- 5.1. vernietigt het Nederlandse deel van EP 1 062 005 B2,
- 5.2. veroordeelt Wagner tot betaling van de proceskosten conform 1019h Rv begroot op EUR 34.645,65,
- 5.3. wijst het meer of anders gevorderde af,

in reconventie

- 5.4. wijst de vorderingen af,
- 5.5. veroordeelt Wagner tot betaling van de proceskosten conform 1019h Rv begroot op EUR 11.548,55,

³http://www.boek9.nl/files/2013/IEPT20130226_Hof_Den_Haag_Danisco_v_Novozymes.pdf

in conventie en in reconventie

5.6. verklaart het vonnis wat betreft de proceskostenveroordelingen uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. E.F. Brinkman, mr. M.P.M. Loos en mr. D. van Oostveen en in het openbaar uitgesproken op 8 mei 2013.